

17/I.1920.

2320/4

Szanowny Naczelniku'.

- 1° W tej chwili wracam z Wersalu. Na Prezydenta Francji został wybrany Dechanel przeszło siedmiuset głosami. Zmienia to w sposób nieoczekiwany sytuację wewnętrzną Francji. Trudnem jest do odgadnienia stanowisko, jakie zechce zająć Prezydent Clemenceau w stosunku do Konferencji Pokojowej.
- 2° Anglicy sprowadzili do Paryża cały swój sztab. Dziś Bonar Law napisał do Sapiehy, że sztab angielski chce wejść w bezpośrednie ze mną rokowania. Postaram się przy sobie stale mieć Sapiehę oraz któregoś z wojskowych /może gen. Rozwadowskiego/. Tymczasem odroczyłem spotkanie, bo radbym przedtem przeczytać instrukcję, którą mi przywiezie jutro rano por. Mościcki.
- 3° Co się tycze Szebeki, to nie wątpiłem ani na chwilę, że chociaż w myśl uchwały musi mieć jadąc do Berlina, tytuł charge d'affaires to jednak ad personam trzeba go będzie zrobić ministre-plenipotentiaire.-
- 4° Przed chwilą otrzymałem depezę w sprawie węgla.- Dziś już niepodobna, ale jutro od samego rana poruszę najwyższe tutejsze czynniki, aby katastrofie zapobiedz. Dziś wieczór wyjeżdża stąd do Berlina Korfanty, który również obiecał interweniować w tej sprawie u generała Dupont w Berlinie.
- 5° Staramy się tu zmienić ton naszego stosunku do wielkich mocarstw. Nie skarżymy się i nie prosimy, tylko motywujemy potrzeby i domagamy się tonem alianta, który gotów jest wiele zrobić dla swoich przyjaciół, ale za to czuje się w zupełnem prawie domaganja się tego, co mu niezbędnie potrzeba.-
- 6° Proszę o wybór do Opola na konsula człowieka b.ważkiego, tak, aby miał moralną i polityczną przewagę nad przedstawicielami innych mocarstw. Przywiązuję dużą wagę do tego stanowiska.-
- 7° Wczoraj donosiłem o datach, dotyczących objęcia Szląska Górnego.- Wojska zaczną obejmować terytorja 26.I., a Komisja jen. Le Ronda przyjedzie o dwa tygodnie później.- Komisja prosi: a/aby nie było na terytorjum plebiscytowem band uzbrojonych lub nieuzbrojonych,

b/aby wojsko polskie pilnowało porządku na pograniczach, c/aby nikt bez pasportu i bez wizy Komisji nie przechodził granicy terytorjum plebiscytowego /wstrzyma to ruch osób na dni kilkanaście/.

7° Obecnie donoszę o datach, dotyczących Cieszyńskiego.- Na terytorjum tem porządek jest wprost odwrotny.-Komisja wyjeżdża zaraz, a wojska ~~na~~ nadejdą dopiero w początku lutego. Na czele Komisji staje hr.Manville.- Wahamy się tu bardzo, czy prosić o udział amerykańcina w tej Komisji. Amerykanin musiałby być przewodniczącym. Manvillovi było by to przykro.- A Manville jest dla nas jaknajsprawiedliwiej usposobiony. Tak twierdzi Bartoszewicz i Szura, którzy z nim pertraktują.

Przed chwilą był u mnie jen.Henrys, z którym jutro wybiorę się do Marszałka M Foche'a i jen. Le Ronda w sprawie węgla.

Wczoraj wieczór powrócił z Anglji Radziwiłł. Prawdopodobnie skorzysta z pierwszego wolnego miejsca, aby wrócić do Warszawy.

Swirski także powróci wkrótce.

W poniedziałek wyjeżdża stąd Biesiadecki, a we środę Olaszowski i admirał Porębski.-

Piszę bardzo pespiesznie, bo zdarzyła się wyjątkowa okazja przez por.Morstyna, który jedzie przez Berlin.

Pozostaję z najgłębszym szacunkiem

/-/Patek.

NACZELNE DOWÓDZTWO WOJSK POLSKICH
ADJUTANTURA GENERALNA
WARSZAWA

L. Dz. 23207 dnia 26/1 1920 r.
4 Kofy złącz. Wydział

PILSUDSKI
INSTITUTE
ARCHIVES
New York

12.I.20.

Szanowny Naczelniku!

Po widzeniu się z Pr. Clemanceau i Mar. Fochem, postanowiłem widzieć się z przedstawicielami wszystkich Grandes Puissances, którzy zjechali się w Paryżu na ratyfikację traktatu Pokoju.

Byłem wczoraj u Włochów/Nitti i Scialoja/. Dziś rano u Lloyd Georgea. Dziś za 1/2 godziny będę u Japończyków/Massui/. Jutro o 3 1/2 u Amerykan. Lloyd George na dalszy ciąg rozmowy zaprosił mnie na Czwartek godz. 9 rano na herbatę.

Do Lloyd Georgea towarzyszy mi Minister Sapieha, do pozostałych Min. Zamojski.

Dotąd tylko Lloyd George mówi, że wobec faktów dokonanych powinien się zmienić stosunek Mocarstw Zjednoczonych do Bolszewików i że stosunek ten wymaga rewizji. Właśnie on ma tę sprawę poruszyć z początku z Clemanceau, a potem ewentualnie z innymi.

Wiadomości tych może Naczelnik raczy udzielić Prezesowi Ministrów oraz przedstawicielowi Min. Spraw Zagr. z zastrzeżeniem jaknajwiększej tajemnicy. Są to rozmowy, stanowiące tu jaknajabsolutniejszą tajemnicę. Wobec takiego stanu sprawy nie mogę jeszcze opuścić Paryża.

Zakończyliśmy kontrakty z Niemcami/zdaje się z wielką korzyścią moralną i materialną/ od 22 b.m. zaczniemy resztę spraw z Niemcami oraz sprawę Gdańska.

Z największym szacunkiem

Patek.